

ORIGINAL ARTICLE

Tahap Penguasaan Kosakata Bahasa Arab Pelajar Universiti: Satu Kajian Korpus di Universiti Sains Islam Malaysia

Zainur Rijal Abdul Razak*, Rosni Samah, Sulaiman Ismail

Fakulti Pengajian Bahasa Utama, Universiti Sains Islam Malaysia, Bandar Baru Nilai, 71800 Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia.

ABSTRAK – Kelemahan dalam bahasa Arab dalam kalangan pelajar peringkat universiti di Malaysia khususnya dapat dikaitkan dengan kelemahan mereka dalam menguasai jumlah kosakata yang mencukupi. Kesan daripada situasi ini menyebabkan ketidakmampuan mereka untuk menggunakan bahasa Arab dengan baik dalam apa jua situasi dalam kemahiran bahasa. Justeru, tujuan kajian ini dijalankan adalah untuk mengenalpasti maksud penguasaan kosakata dan saiz kosakata ideal untuk pembelajaran bahasa Arab pada peringkat universiti. Ia juga bertujuan untuk menilai sejauh mana mereka mampu menguasai jumlah kosakata tersebut. Bagi mencapai objektif pertama, kaedah analisis dokumen telah dijalankan. Manakala bagi objektif kedua, ujian penguasaan kosakata pula dijalankan ke atas 59 orang pelajar tahun satu di Fakulti Pengajian Bahasa Utama di USIM dengan berpandukan kepada *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Ujian ini melihat kepada kemampuan pelajar menyatakan jenis perkataan, pola, makna dan kebolehan mereka membina ayat yang lengkap menggunakan perkataan yang disenaraikan dalam CCA tersebut. Keputusan ujian penguasaan kosakata ini mampu memberikan gambaran saiz kosakata yang dikuasai pelajar dan seterusnya menghubungkan situasi tersebut dengan kelemahan pelajar peringkat universiti dalam menuturkan bahasa Arab secara keseluruhannya. Dapatan kajian menunjukkan bahawa pelajar secara umumnya hanya mampu menguasai jumlah kosakata sekitar 1500-2000 perkataan sahaja. Manakala, hasil analisis dokumen menyimpulkan bahawa pelajar peringkat universiti yang mempelajari bahasa asing sebagai bahasa kedua seperti bahasa Arab sepatutnya menguasai sekitar 3000-5000 perkataan bagi memudahkan mereka mengikuti pengajian dalam bidang mereka.

ARTICLE HISTORY

Revised: 5 May 2020

Accepted: 14 May 2020

KEYWORDS

Bahasa Arab

Korpus

Penguasaan kosakata

Saiz kosakata

Ujian kosakata

Arabic

Corpus

Vocabulary mastery

Vocabulary size

Vocabulary test

Arabic Vocabulary Mastery among University Students: A Corpus-based Analysis Study at Universiti Sains Islam Malaysia

ABSTRACT – Low proficiency in Arabic language among university students specifically in Malaysia can be attributed to their inability to master sufficient number of vocabulary. This consequently affects their ability to effectively use Arabic in any situations. This study therefore aims to investigate vocabulary mastery and the appropriate vocabulary size for learning Arabic at tertiary level. This study also aims to assess the extent students are able to master the appropriate vocabulary size. Document analysis was conducted to achieve the first objective, and for the second objective, based on the *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA), a vocabulary mastery test was administered to 59 first year students at the Faculty of Major Language Studies, USIM. The test measured the students' ability to determine word categories, patterns and meanings, and to build complete sentences using the listed vocabulary in the CCA. The vocabulary mastery test was able to provide students' vocabulary size, and link this level of competency to their proficiency in communicating using Arabic. The findings revealed that the students were generally able to master about 1500-2000 Arabic words. Meanwhile, the document analysis concluded that university students learning a second language like Arabic need to master around 3000-5000 words in order to ease their learning.

PENDAHULUAN

Penguasaan bahasa seseorang pelajar amat bergantung kepada penguasaan jumlah kosa kata yang dimiliki dalam bahasa tersebut (Criado & Sanchez, 2009). Hal ini disebabkan kerana penggunaan bahasa dalam apa jua aspek sama ada pertuturan, penulisan, pendengaran mahupun pembacaan memerlukan jumlah kosa kata yang mencukupi (Ghazali Yusri et al., 2013). Dalam hal ini, Pan (2003) dan Asmah Omar (1984) menyatakan aspek kosa kata perlu diletakkan sebagai perkara asas atau utama dalam heirarki proses berkomunikasi dan medium perantaraan berbanding komponen-komponen utama lain. Justeru, kelemahan dalam aspek ini akan mempengaruhi secara langsung kemampuan pelajar menggunakan bahasa (Harun Baharudin & Zawawi Ismail, 2014a). Penyataan ini disokong oleh pandangan Nik Mohd Rahimi, Zahriah Hussin dan Wan Normeza (2014) yang menyatakan antara faktor kelemahan pelajar menguasai bahasa Arab di Malaysia ialah kekurangan kosa kata Arab.

Bahasa Arab merupakan salah satu bahasa antarabangsa yang banyak digunakan oleh masyarakat Islam khususnya di negara-negara Arab kerana ia merupakan bahasa asas kebudayaan Islam dan tamadunya (Mohd. Alwee & Mohamad Azrein, 2008). Bagi penganut agama Islam bukan penutur jati seperti di kawasan Asia Tenggara contohnya, mereka perlu mempelajari bahasa Arab untuk memahami dan mendalami ilmu-ilmu berkaitan agama Islam. Menurut Abdelali, Cowie dan Hamdy (2005), sebagai bahasa rasmi agama Islam, sebahagian besar masyarakat Islam selain dunia Arab pasti mempunyai sedikit pengetahuan tentang bahasa Arab. Hal ini disebabkan kerana kebanyakan sumber-sumber rujukan utama ilmu-ilmu Islam ditulis dalam bahasa Arab. Bahkan agama Islam dan bahasa Arab saling melengkapi antara satu sama lain (Ibtisam Abdullah et al., 2011). Oleh kerana majoriti rakyat Malaysia merupakan penganut agama Islam, keperluan untuk mempelajari bahasa ini menjadi penting dan amat dititikberatkan.

Berdasarkan fakta ini, pembelajaran bahasa Arab sentiasa mendapat tempat dalam masyarakat Islam di Malaysia dan semakin berkembang dari semasa ke semasa. Menurut Rosni (2009), penguasaan terhadap sesuatu bahasa asing terletak kepada penguasaan kosa katanya sahaja. Kepentingannya dapat dilihat khususnya dalam aspek pembelajaran tatabahasa (Harun Baharudin, 2014). Hal ini kerana, bahasa yang baik bergantung kepada penggunaan kosa kata yang bermutu (Mohamad Ziyad & Izuddin Mohammad, 2012). Ia menjadi penentu dan penanda aras kepada kemampuan pelajar menguasai dan menggunakan bahasa Arab dengan baik. Justeru, mengetahui secara realiti berapakah jumlah kosa kata yang dikuasai oleh pelajar di peringkat pengajian tertentu amat penting kerana ia menggambarkan tahap penguasaan mereka dalam bahasa tersebut secara keseluruhannya.

TINJAUAN LITERATUR

Terdapat banyak kajian yang pernah dijalankan untuk mengkaji saiz kosa kata ideal yang wajar dikuasai oleh pelajar di pelbagai peringkat pengajian. Saiz kosa kata boleh dianggap sebagai simpanan atau stok perkataan asas yang dapat dirujuk oleh penutur ketika melalui pelbagai situasi bahasa yang juga dikenali sebagai leksikon (Nathesan, 2011). Ia merupakan himpunan perkataan yang terdapat dalam sesuatu bahasa dan berperanan membentuk sistem leksikon (Abdul Razif & Mohd Zaki, 2017). Menurut Abdul Razif (2015), saiz kosa kata dapat menjadi peramal dalam menentukan tahap kefahaman seseorang kepada sesuatu teks mahupun situasi bahasa yang dilalui.

Kajian-kajian yang pernah dijalankan menunjukkan bahawa terdapat saiz kosa kata tertentu yang perlu dikuasai oleh pelajar bahasa kedua sama ada pada peringkat sekolah mahupun universiti. Hal ini disebabkan kerana saiz kosa kata tertentu yang dikuasai oleh seseorang pelajar akan menjadi penanda aras terhadap kemampuan pelajar tersebut dalam menguasai bahasa kedua itu secara keseluruhannya. Penguasaan saiz kosa kata yang realistik bukan sahaja dapat memudahkan pelajar untuk memahami teks-teks yang dibaca bahkan mampu mewujudkan satu situasi komunikasi yang baik serta mampu memperkembang potensi bahasanya (Abdul Razif, 2015). Ia juga secara langsung dapat dikaitkan dengan kemahiran membaca, mendengar, bertutur dan menulis (Llach & Gallego, 2009; Staehr, 2009).

Menurut Danilovic dan Grujic (2014), pembelajaran sesuatu bahasa sebagai bahasa kedua mempunyai objektif pembelajaran yang berbeza dari bahasa pertama serta peluang komunikasi dan input bahasa yang berbeza. Justeru, jumlah atau saiz kosa kata yang perlu dikuasai pelajar dalam mempelajari bahasa kedua tidak sebesar jumlah bagi pembelajaran bahasa pertama kerana ia mempunyai fokus dan objektif tertentu berbanding bahasa pertama. Dalam hal ini, Mckeown dan Beck (2004) menyatakan bahawa hanya terdapat sebahagian perkataan tertentu yang penting untuk dikuasai berbanding perkataan-perkataan lain. Kajian berasaskan frekuensi kosa kata dalam teks yang telah dijalankan oleh Nation (2001) menunjukkan bahawa seseorang pelajar yang menguasai sekitar 2000 perkataan asas mampu memahami sekurang-kurangnya 80% perkataan daripada teks yang dibaca. Begitu juga Liu Na dan Nation (1985) menyatakan sebanyak 3000 perkataan asas mesti dikuasai oleh pelajar pada peringkat universiti dalam bidang tertentu. Jumlah 3000 ini berbeza antara setiap pelajar mengikut bidang pengajian yang diikuti kerana setiap bidang mempunyai kosa kata khusus yang berbeza. Dalam kajian yang lain, Waring dan Nation (1997) berpendapat penguasaan kosa kata di antara 2,000 dan 5,000 perkataan telah memadai bagi pelajar penggunaan bahasa yang efektif. Penguasaan sehingga 5000 perkataan meningkatkan kefahaman pelajar melebihi 80% berdasarkan dapatan kajian Nation dan lain-lain. Justeru, dapat disimpulkan jumlah saiz kosa kata yang ideal dalam pembelajaran bahasa sebagai bahasa kedua seperti bahasa Arab adalah antara 2000-5000 perkataan.

Selain daripada itu, pengajaran bahasa yang berasaskan korpus dapat membantu guru memantau kemampuan pelajar menguasai kosa kata dalam proses pengajaran dan pembelajaran bahasa (PdP) (Waring & Nation, 1997). Hal ini disebabkan kerana, ia dapat memberikan gambaran kepada guru kosa kata yang perlu diajar kepada pelajar dan membantu guru membuat penilaian tentang tahap penguasaan pelajar terhadap kosa kata yang telah diajar. Penggunaan data korpus dalam PdP telah menghasilkan banyak teori dan dapatan yang saintifik terutama dalam

meningkatkan kemampuan bahasa pelajar. Contohnya, kajian yang telah dilakukan oleh Agnes Huang (2012) mendapati bahawa data korpus amat berguna dalam pembelajaran pelajar tidak kira sama ada dalam pembelajaran bahasa pertama atau kedua. Hal ini disokong oleh Llantada (2009) yang menegaskan bahawa penggunaan data korpus dalam pembelajaran kemahiran bertutur dalam bahasa Inggeris telah memberi kesan positif terhadap kemahiran pelajar terutama dalam aspek tatabahasa. Justeru, kajian ini akan menggunakan data korpus untuk menilai dan mengetahui jumlah kosa kata yang dikuasai pelajar peringkat universiti melalui ujian saiz kosa kata.

PERMASALAHAN KAJIAN

Beberapa kajian yang dijalankan sebelum ini mendapati pelajar pada peringkat pengajian tinggi tidak dapat menguasai jumlah perkataan yang mencukupi seperti yang disarankan. Contoh terawal kajian yang dijalankan oleh Quinn (1968) dalam pembelajaran bahasa Inggeris mendapati bahawa responden hanya menguasai sekitar 1000 perkataan sahaja setelah enam tahun mengikuti pengajian bahasa Inggeris pada peringkat menengah. Kajian yang dilakukan oleh Naginder dan Kabilan (2007) menunjukkan kelemahan dalam kosa kata menjadi faktor utama kepada kegagalan pelajar dalam kemahiran mendengar, bertutur, membaca dan menulis. Antara punca berlakunya masalah ini menurut Eman (2004) ialah pelajar di Malaysia tidak dapat memahami makna perkataan yang terdapat dalam buku teks dan buku sastera bahasa Inggeris.

Senario yang sama dihadapi dalam pengajaran bahasa Arab. Menurut Nik Mohd Rahimi dan rakan-rakan (2014) permasalahan yang dihadapi oleh pelajar pada masa kini adalah kekurangan jumlah kosa kata yang sesuai dengan peringkat pengajian mereka. Begitu juga Nadwah dan Nadhilah (2014) menyatakan bahawa antara punca kelemahan bahasa Arab di Malaysia adalah penguasaan kosa kata yang kritikal serta kekurangan pengetahuan tentang kepentingannya mengikut konteks ayat dan situasi. Hasil kajian yang dilakukan oleh Harun Baharudin dan Zawawi Ismail (2014b) mendapati bahawa jumlah penguasaan kosa kata pelajar sekolah menengah agama di Malaysia berada pada tahap yang rendah. Kelemahan ini turut dihadapi oleh sebahagian besar pelajar pada peringkat pengajian tinggi. Azhar, Ahmad Kilani dan Sulaiman Shakib (2003), Rahim (2009) serta Harun Baharudin dan Zawawi Ismail (2014b) mendapati bahawa saiz kosa kata pelajar berada pada tahap amat terhad dan lemah dalam menggunakan kosa kata Arab. Masalah ini sentiasa membelenggu pelajar dalam menguasai bahasa Arab dan berpanjangan seperti tiada kesudahannya. Pelbagai usaha telah dilakukan terutamanya oleh pihak pensyarah dan universiti namun, tiada penyelesaian yang tuntas sehingga kini.

Oleh itu, kajian ini cuba merungkai realiti sebenar tahap penguasaan pelajar pada peringkat universiti dalam menguasai kosa kata Arab. Di samping itu ia dapat mendedahkan tahap keseriusan masalah yang dihadapi ini agar usaha-usaha mengatasinya mampu dirancang dan dipraktikkan dengan lebih berfokus.

PENGUASAAN KOSA KATA BAHASA ARAB

Menurut Neuman dan Dywer (2009), kosa kata boleh didefinisikan sebagai perkataan yang mesti kita kuasai untuk berkomunikasi secara efektif sama ada dalam bentuk penyampaian mahupun penerimaan. Namun, dalam usaha menentukan saiz kosa kata yang dikuasai pelajar pada peringkat universiti, definisi penguasaan itu perlu dibincangkan terlebih dahulu secara lebih terperinci. Menurut Sutarsyah, Nation dan Kennedy (1994), maksud penguasaan kosa kata adalah saiz perbendaharaan kosa kata minimum yang diperlukan bagi mengikuti pengajian sesuatu bahasa yang menjadi bahasa pengantar.

Menurut Zainur Rijal dan Rosni (2018), maksud penguasaan kosa kata bukan sekadar penguasaan dari aspek kuantiti dan pemahaman makna kosa kata tersebut secara literal, tetapi juga mampu memahami fungsi kosa kata tersebut untuk diaplikasikan dalam ayat yang betul serta menghuraikan perannya dalam cabang ilmu. Sementara menurut Haastrup dan Henrikson (2000), pengaplikasian pengetahuan kosa kata bukan hanya memahami maksud perkataan itu secara tunggal, tetapi juga mengetahui aspek asas pembinaan perkataan itu daripada aspek ejaan, morfologi, sintaksis dan gaya bahasa perkataan tersebut.

Dalam konteks bahasa Arab, Tu'aimah (1989) menyatakan, menguasai kosa kata bermaksud pelajar mampu menyebut perkataan dengan sebutan yang betul, memahami maknanya mengikut kehendak ayat, mengetahui pola pecahan dan terbitannya serta mengetahui kaedah membina ayat lengkap menggunakan perkataan tersebut. Sementara itu ciri khusus bagi penguasaan kosa kata pada peringkat universiti adalah pelajar menguasai kosa kata dari aspek kerelevanan dengan bidang pengajian.

METODOLOGI KAJIAN

Bagi mengkaji secara teori perkara yang dimaksudkan dengan penguasaan kosa kata dan saiz kosa kata ideal di peringkat universiti dalam kalangan pelajar, kaedah analisis dokumen telah dijalankan. Hal ini dilakukan dengan menjalankan analisis fakta dari rujukan dalam aspek kosa kata dan penguasaannya sama ada secara umum mahu pun aspek penguasaan kosa kata dalam bahasa Arab.

Objektif kedua dicapai melalui analisis data ujian ke atas responden dari pelajar Fakulti Pengajian Bahasa Utama (FPBU), USIM. Seramai 59 orang pelajar tahun satu (1) dari fakulti ini telah dipilih untuk menjawab ujian yang telah diberi iaitu berkaitan penguasaan kosa kata. Dalam membina item ujian kepada responden beberapa kosa kata dipilih secara berkala dari senarai *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Pemilihan item ujian dalam korpus ini melibatkan proses memilih tiga (3) kosa kata pada setiap 500 perkataan mengikut kedudukan kekerapan penggunaannya dalam korpus tersebut. Menurut Gardner dan Davies (2013), secara tradisinya kosa kata akademik terdapat di antara kedudukan

3000-5000 dalam senarai kekerapan perkataan. Kajian ini yang mengambil kira kosa kata akademik menjelaskan sebab ia sesuai dengan kajian pada peringkat universiti. Berdasarkan fakta ini, tiga (3) perkataan telah dipilih bagi setiap 500 perkataan bermula dari kedudukan 500 hingga 5000. Ia menjadikan jumlah keseluruhan kosa kata yang menjadi item ujian sebanyak 30 perkataan. Jadual 1 di bawah menunjukkan kosa kata yang telah dipilih dari korpus CCA mengikut kedudukan dalam korpus tersebut.

Jadual 1. Senarai perkataan yang dipilih untuk diuji daripada *Corpus of Contemporary Arabic (CCA)* beserta kedudukan.

No	Ranking	Perkataan	No	Ranking	Perkataan
1	499	تَحْمِل	16	2999	جَلَّ
2	500	إِعَادَة	17	3000	شَمَالِي
3	501	إِطَار	18	3001	يَوْمِي
4	999	فَهْم	19	3499	تَوَجُّه
5	1000	عَالَمِيَة	20	3500	مُجْتَمَع
6	1001	رَأْي	21	3501	شَاهِد
7	1499	حِيَة	22	3999	عَجْز
8	1500	مَوْثَر	23	4000	فِعْل
9	1501	تَصْوِير	24	4001	جُزْب
10	1999	قَصَائِد	25	4499	طَال
11	2000	خَلَّت	26	4500	عَقَارِيَة
12	2001	حَاجَة	27	4501	مَسَاحَة
13	2499	مَنَاهِج	28	4999	مَخَاطِر
14	2500	إِشَارَة	29	5000	يَتَقَدَّم
15	2501	حَمَلَة	30	5001	مُنْتَظَمَة

Jadual 1 menunjukkan bahawa kosa kata dipilih secara konsisten dari senarai korpus CCA iaitu tiga perkataan untuk setiap 500 perkataan yang mewakili setiap kedudukan. Perkataan yang dipilih adalah satu perkataan bagi setiap kedudukan serta satu perkataan lagi sebelum dan selepas kedudukan itu menjadikan tiga perkataan untuk setiap satu kedudukan.

Seperti yang telah dibincangkan, maksud penguasaan kosa kata bukan sekadar memahami makna kosa kata tersebut tetapi juga mengetahui jenis dan polanya serta mampu membina ayat dan menggunakannya dalam konteks yang betul. Justeru, bagi mengetahui tahap sebenar penguasaan pelajar dalam kosa kata, ujian kefahaman kosa kata yang dilakukan bukan sekadar memahami makna kosa kata tersebut, tetapi lebih daripada itu. Dalam kajian ini, ujian penguasaan kosa kata melihat kepada lima aspek:

1. Kategori perkataan (kata nama dan kata kerja)
2. Jenis perkataan (kata terbitan, kata pembuat dll)
3. Pola perkataan mengikut kata asal dan imbuhan
4. Makna perkataan
5. Kemampuan membuat ayat

Penguasaan dalam sesuatu kosa kata harus merangkumi semua aspek di atas bermula daripada pengetahuan mengenai kategori sesuatu kosa kata sehingga kemampuan pelajar menggunakan kosa kata tersebut dalam ayat lengkap dengan maksud yang tepat. Bagi menentukan tahap penguasaan pelajar, kajian ini membahagikan hasil ujian kepada 4 skala, iaitu rendah, sederhana rendah, sederhana tinggi dan tinggi (Harun Baharudin, 2014). Justeru, berdasarkan kepada kajian ini yang mempunyai 10 tahap kedudukan, pembahagian kosa kata adalah mengikut skala seperti di Jadual 2.

Jadual 2. Skala penguasaan kosa kata mengikut jumlah responden.

Ranking Kosa kata	Skala	Peratus responden
1-1250	Rendah	25%
1251-2500	Sederhana rendah	50%
2501-3750	Sederhana Tinggi	75%
3751-5000	Tinggi	100%

Jadual 2 menunjukkan skala penguasaan pelajar mengikut kedudukan kosa kata yang telah dibahagikan mengikut tahap. Oleh kerana tidak terdapat kedudukan 1250 dan 3750 seperti dalam Jadual 1, kajian ini akan menghurai dapatan dengan melihat dalam konteks yang lebih umum iaitu kategori rendah bagi kedudukan 1-2500 (< 50%) pelajar yang menggabungkan skala rendah dan sederhana rendah dan tinggi bagi kedudukan 2501-5000 (> 50%) yang menggabungkan skala tinggi dan sederhana tinggi. Hal ini bermaksud, sekiranya responden mampu menjawab melebihi kedudukan 2500, beliau dianggap berada pada tahap tinggi dan sebaliknya.

HASIL KAJIAN

Hasil kajian secara umumnya, menunjukkan bahawa tahap penguasaan pelajar yang dikaji berada pada tahap yang rendah. Hal ini berdasarkan kepada ujian yang dijalankan ke atas 59 responden mendapati sebahagian besar pelajar tidak mampu menjawab ujian yang telah diberikan dengan baik.

Kategori Perkataan

Ujian berkaitan kemampuan responden dalam menentukan kategori perkataan menunjukkan kemampuan mereka pada kedudukan awal sebelum menjadi menjadi serius pada kedudukan seterusnya. Jadual 3 di bawah menjelaskan kenyataan ini.

Jadual 3. Kemampuan responden menentukan kategori perkataan mengikut ranking dan peratusan jawapan yang betul.

Tahap	Perkataan Pertama				Perkataan Kedua				Perkataan Ketiga			
	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%
500	تَحْمِيل	56	3	94.4	إِعَادَة	53	6	89.8	إِطَار	41	18	69.5
1000	فَهْم	31	28	52.5	عَالَمِيَة	50	9	84.7	رَأْي	31	28	52.5
1500	حِيَة	43	16	72.9	مَوْثَر	45	14	76.3	تَصْوِير	33	26	55.9
2000	فَصَانَد	45	14	76.3	خَلَّت	45	14	76.3	حَاجَة	29	30	49.2
2500	مَنَاهِج	33	26	55.9	إِشَارَة	35	24	59.3	خَمَلَة	30	29	50.8
3000	جَلَّ	27	32	45.8	شَمَالِي	30	29	50.8	يَوْمِي	23	36	39.0
3500	تَوَجُّه	13	46	22.0	مُجْتَمَع	32	27	54.2	شَاهَد	31	28	52.5
4000	عَجَز	20	39	33.9	فِعْل	19	40	32.2	جَزْب	25	34	42.4
4500	طَال	19	30	32.2	عَقَارِيَة	25	34	42.4	مَسَاحَة	30	29	50.8
5000	مَخَاطَر	18	31	30.5	يَتَقَدَّم	30	29	50.8	مُنْتَظَمَة	19	30	32.2

Jadual 3 menunjukkan hasil ujian kemampuan responden dalam menentukan jenis perkataan berdasarkan kedudukan 500 perkataan sehingga 5000 dalam *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Terdapat 30 perkataan bagi mewakili 10 kedudukan. Jadual menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab pada kedudukan ke- 500, 1000, 1500, 2000 dan 2500 (skala rendah dan sederhana rendah) kecuali pada perkataan حَاجَة dengan 49.2%. Manakala pada skala tinggi, hanya terdapat perkataan شَمَالِي pada kedudukan 3000, perkataan مُجْتَمَع dan شَاهَد pada ranking 3500, مَسَاحَة pada kedudukan 4500 dan يَتَقَدَّم pada kedudukan 5000, masing-masing dengan 50.8%, 54.2%, 52.5%, 50.8% dan 50.8%. Jumlah ini membuktikan bahawa responden telah menentukan kategori perkataan sama ada kata kerja atau kata nama dan sebahagian besar mereka (melebihi 50%) hanya menjawab dengan baik pada kedudukan 2500 perkataan sahaja (skala rendah dan sederhana rendah).

Jadual 4 menunjukkan hasil ujian kemampuan responden dalam menentukan jenis perkataan berdasarkan kedudukan 500 perkataan sehingga 5000 dalam *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Terdapat 30 perkataan bagi mewakili 10 kedudukan. Jadual menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab pada dua perkataan iaitu تَحْمِيل dan إِعَادَة pada kedudukan 500 perkataan sahaja (skala rendah) masing-masing dengan 71.2% dan 59.3%. Manakala baki 28 perkataan sebahagian besar responden tidak dapat menjawab dengan betul. Perkataan yang paling sukar dijawab oleh responden dalam soalan ini adalah perkataan مَخَاطَر dengan hanya 2 responden daripada 59 orang atau 3.4% mampu menjawab dengan betul. Hal ini menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) tidak menguasai jenis-jenis perkataan dalam bahasa Arab pada skala rendah dan tinggi kecuali pada kedudukan 500 perkataan sahaja iaitu kedudukan yang paling bawah dalam kategori skala rendah.

Jadual 4. Kemampuan responden menentukan jenis perkataan mengikut kedudukan dan peratusan jawapan yang betul.

Tahap	Perkataan Pertama				Perkataan Kedua				Perkataan Ketiga			
	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%
500	تَحْمِيل	42	17	71.2	إِعَادَة	35	24	59.3	إِطَار	18	41	30.5
1000	فَهْم	28	31	47.5	عَالَمِيَة	21	38	35.6	رَأْي	20	39	33.9
1500	حِيَة	7	52	11.9	مَوْثَمِر	27	32	45.8	تَصْوِير	26	33	44.1
2000	قَصَائِد	13	46	22.0	خَلَّت	26	33	44.1	حَاجَة	6	53	10.2
2500	مَنَاهِج	10	49	17.0	إِشَارَة	20	39	33.9	خَمَلَة	16	43	27.1
3000	جَلَّ	13	46	22.0	شَمَالِي	11	48	18.6	يَوْمِي	11	48	18.6
3500	تَوَجُّه	13	46	22.0	مُجْتَمَع	11	48	18.6	شَاهِد	18	41	30.5
4000	عَجَز	15	44	25.4	فِعْل	13	46	22.0	جَزْب	6	53	10.2
4500	طَالَ	20	39	33.9	عَقَارِيَة	11	48	18.6	مَسَاحَة	9	50	15.3
5000	مَخَاطِر	2	57	3.4	يَتَقَدَّم	25	34	42.4	مُنْتَظَمَة	10	49	17.0

Jadual 5. Kemampuan responden menentukan pola (wazan) perkataan mengikut kedudukan dan peratusan jawapan yang betul.

Tahap	Perkataan Pertama				Perkataan Kedua				Perkataan Ketiga			
	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%
500	تَحْمِيل	52	7	88.1	إِعَادَة	23	36	39.0	إِطَار	11	48	18.6
1000	فَهْم	40	19	67.8	عَالَمِيَة	20	39	33.9	رَأْي	33	26	55.9
1500	حِيَة	13	46	22.0	مَوْثَمِر	28	31	49.2	تَصْوِير	39	20	66.1
2000	قَصَائِد	10	49	17.0	خَلَّت	8	51	13.6	حَاجَة	4	55	6.8
2500	مَنَاهِج	19	40	32.2	إِشَارَة	16	43	27.1	خَمَلَة	22	37	37.3
3000	جَلَّ	15	44	25.4	شَمَالِي	15	44	25.4	يَوْمِي	8	51	13.6
3500	تَوَجُّه	17	42	28.8	مُجْتَمَع	23	36	39.0	شَاهِد	26	33	44.1
4000	عَجَز	23	36	39.0	فِعْل	19	40	32.2	جَزْب	19	40	32.2
4500	طَالَ	22	37	37.3	عَقَارِيَة	11	48	18.6	مَسَاحَة	2	57	3.4
5000	مَخَاطِر	21	38	35.6	يَتَقَدَّم	27	32	45.8	مُنْتَظَمَة	18	41	30.5

Jadual 5 menunjukkan hasil ujian kemampuan responden menentukan pola (wazan) perkataan berdasarkan kedudukan 500 perkataan sehingga 5000 dalam *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Terdapat 30 perkataan bagi mewakili 10 kedudukan. Jadual menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab pada dua perkataan iaitu تَحْمِيل pada tahap 500 dan تَصْوِير pada kedudukan 1500 masing-masing dengan 88.1% dan 66.1%. Kedua-dua kedudukan ini berada pada skala rendah (rendah dan sederhana rendah). Manakala baki 28 perkataan, sebahagian besar responden tidak dapat menjawab dengan betul. Perkataan yang paling sukar dijawab oleh responden dalam soalan ini adalah perkataan مَسَاحَة dengan hanya 2 responden dari 59 orang atau 3.4% mampu menjawab dengan betul. Hal ini menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) tidak menguasai pola (wazan) perkataan dalam bahasa Arab pada semua kedudukan kosa kata kecuali pada kedudukan 500 dan 1500.

Jadual 6. Kemampuan responden menentukan makna perkataan mengikut kedudukan dan peratusan jawapan yang betul.

Tahap	Perkataan Pertama				Perkataan Kedua				Perkataan Ketiga			
	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%
500	تَحْمِل	31	28	52.5	إِعَادَة	19	40	32.2	إِطَار	14	45	23.7
1000	فَهْم	22	37	37.3	عَالَمِيَة	17	42	28.8	رَأْي	24	35	40.7
1500	حِيَة	14	45	23.7	مُوْتَمِر	16	43	27.1	تَصْوِير	22	37	37.3
2000	قَصَائِد	14	45	23.7	خَلَّت	7	52	11.9	حَاجَة	18	41	30.5
2500	مَنَاهِج	16	43	27.1	إِشَارَة	19	40	32.2	حَمَلَة	15	44	25.4
3000	جَلَّ	15	44	25.4	شَمَالِي	15	44	25.4	يَوْمِي	13	46	22.0
3500	تَوَجُّه	13	46	22.0	مُجْتَمِع	16	43	27.1	شَاهِد	20	39	33.9
4000	عَجَز	12	47	20.3	فِعْل	12	47	20.3	حِزْب	12	47	20.3
4500	طَالَ	13	46	22.0	عَقَارِيَة	9	50	15.3	مَسَاحَة	12	47	20.3
5000	مَخَاطِر	11	48	18.6	يَتَقَدَّم	11	48	18.6	مُنْتَضِمَة	9	50	15.3

Jadual 6 menunjukkan hasil ujian kemampuan responden dalam menentukan makna perkataan berdasarkan kedudukan 500 perkataan sehingga 5000 dalam *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Terdapat 30 perkataan bagi mewakili 10 kedudukan. Jadual menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab pada satu perkataan iaitu تَحْمِل pada kedudukan 500 dengan 52.5% yang berada pada kedudukan paling bawah pada skala rendah. Manakala baki 29 perkataan sebahagian besar responden tidak dapat menjawab dengan betul. Perkataan yang paling sukar dijawab oleh responden dalam soalan ini adalah perkataan خَلَّت dengan hanya 7 responden dari 59 orang atau 11.9% mampu menjawab dengan betul. Jumlah ini menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) tidak memahami makna perkataan dalam bahasa Arab dengan baik pada semua kedudukan kecuali pada satu perkataan sahaja seperti yang telah dinyatakan.

Jadual 7. Kemampuan responden membina ayat menggunakan perkataan yang diberikan mengikut kedudukan dan peratusan jawapan yang betul.

Tahap	Perkataan Pertama				Perkataan Kedua				Perkataan Ketiga			
	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%	Perkataan	Betul	Salah	%
500	تَحْمِل	25	34	42.4	إِعَادَة	10	49	17.0	إِطَار	6	53	10.2
1000	فَهْم	18	41	30.5	عَالَمِيَة	10	49	17.0	رَأْي	13	46	22.0
1500	حِيَة	10	49	17.0	مُوْتَمِر	14	45	23.7	تَصْوِير	14	45	23.7
2000	قَصَائِد	11	48	18.6	خَلَّت	8	51	13.6	حَاجَة	7	52	11.9
2500	مَنَاهِج	5	54	8.5	إِشَارَة	9	50	15.3	حَمَلَة	9	50	15.3
3000	جَلَّ	8	51	13.6	شَمَالِي	6	53	10.2	يَوْمِي	7	52	11.9
3500	تَوَجُّه	5	54	8.5	مُجْتَمِع	12	47	20.3	شَاهِد	14	45	23.7
4000	عَجَز	5	54	8.5	فِعْل	3	56	5.1	حِزْب	4	55	6.8
4500	طَالَ	6	53	10.2	عَقَارِيَة	4	55	6.8	مَسَاحَة	5	54	8.5
5000	مَخَاطِر	6	53	10.2	يَتَقَدَّم	11	48	18.6	مُنْتَضِمَة	4	55	6.8

Jadual 7 menunjukkan hasil ujian kemampuan responden dalam membina ayat perkataan berdasarkan kedudukan 500 perkataan sehingga 5000 dalam *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Terdapat 30 perkataan bagi mewakili 10

kedudukan. Jadual menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) tidak mampu membina ayat dengan betul pada semua ranking kosa kata. Perkataan yang paling hampir dengan 50% adalah perkataan **تَحْمِيل** pada tahap 500 dengan 25 responden dari 59 atau 42.4% mampu membina ayat. Manakala perkataan yang paling rendah pula adalah perkataan **فِعْل** dengan hanya 3 responden atau 5.1% mampu menjawab. Jumlah ini menunjukkan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) berada pada skala rendah kerana tidak mampu membina ayat dengan betul menggunakan perkataan yang telah diberi pada semua kedudukan kosa kata.

Perbandingan antara Kategori Ujian

Perbandingan antara kategori ujian dilakukan bagi melihat secara lebih menyeluruh kemampuan sebenar responden dalam semua kategori ujian yang dijalankan mengikut ranking perkataan dalam CCA. Oleh kerana setiap ranking sebanyak tiga (3) perkataan dipilih, justeru maksimum tiga (3) perkataan menunjukkan sebahagian besar responden mampu menjawab ketiga-tiga perkataan pada ranking tersebut, manakala sifar (0) menunjukkan sebaliknya. Jadual 8 memperincikan perbandingan ini:

Jadual 8. Perbandingan antara 5 kategori ujian untuk perkataan yang mampu dijawab oleh sebahagian besar responden (melebihi 50%)

Tahap	Kategori perkataan	Jenis perkataan	Pola perkataan	Makna perkataan	Membina ayat
N	3	3	3	3	3
500	3	2	1	1	0
1000	3	0	2	0	0
1500	3	0	1	0	0
2000	2	0	0	0	0
2500	3	0	0	0	0
3000	1	0	0	0	0
3500	2	0	0	0	0
4000	0	0	0	0	0
4500	1	0	0	0	0
5000	1	0	0	0	0

Jadual 8 menunjukkan ringkasan perbandingan antara 5 aspek ujian iaitu penentuan kategori perkataan, jenis perkataan pola perkataan, makna perkataan dan kemampuan membina ayat oleh responden. Ia membuktikan bahawa bagi ujian menentukan kategori perkataan, responden mampu menguasai sehingga kedudukan 1500 (Skala rendah) yang mana ketiga-tiga perkataan yang diberi mampu dijawab oleh sebahagian besar responden (melebihi 50%) dengan betul. Begitu juga dengan kedudukan 2500 perkataan. Manakala, bagi kedudukan 2000 dan 3500 perkataan, hanya 2 perkataan dari 3 perkataan mampu dijawab. Kedudukan 3000, 4500 dan 5000 perkataan dengan 1 perkataan sahaja dan tiada untuk kedudukan 4000 perkataan. Bagi ujian jenis perkataan pula, sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab pada kedudukan 500 perkataan sahaja iaitu 2 dari 3 perkataan yang diuji. Untuk kedudukan lain (1000-5000), sebahagian besar responden tidak mampu menjawabnya. Bagi ujian pola perkataan pula, dapat dilihat bahawa responden lebih mampu menjawab pada kedudukan 1000 perkataan berbanding kedudukan 500 perkataan dengan 2 dan 1 masing-masing. Daripada aspek makna pula, sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya mampu menjawab 1 perkataan sahaja daripada 3 perkataan pada kedudukan 500 perkataan. Bagi kedudukan lain (1000-5000) sebahagian besar responden tidak mampu menjawabnya. Bagi ujian terakhir iaitu kemampuan membina ayat sebahagian besar responden (melebihi 50%) tidak mampu membina ayat dengan betul menggunakan perkataan yang diberikan.

PERBINCANGAN DAPATAN KAJIAN

Hasil dapatan di atas membuktikan bahawa sebahagian besar pelajar pada peringkat universiti menghadapi masalah menguasai kosa kata yang serius. Apabila dikemukakan kosa kata, pelajar hanya dilihat mampu membezakan antara kata

kerja atau kata nama. Walaubagaimanapun, kemampuan ini hanya terhad kepada maksimum pada kedudukan 2500 perkataan sahaja dan masih berada pada skala penguasaan yang rendah. Pada kedudukan seterusnya mereka tidak lagi mampu membezakan antara kata kerja dan kata nama. Masalah ini menjadi lebih ketara apabila kosa kata yang sama diuji dari aspek jenis perkataan. Jadual 8 membuktikan bahawa sebahagian besar responden (melebihi 50%) hanya menguasai pada kedudukan 500 perkataan pertama sahaja di 2 dari 3 perkataan yang diuji. Manakala perkataan-perkataan lain tidak mampu dikuasai oleh sebahagian besar responden.

Walaubagaimanapun, keputusan bagi ujian menyatakan pola (*wazan*) kosa kata menampakkan sedikit kenaikan apabila terdapat penguasaan pada 2 perkataan pada kedudukan 1000 dan 1 perkataan di tahap 1500 perkataan. Jumlah ini jika dibandingkan dengan ujian kedua yang mana responden hanya menguasai pada tahap 500 perkataan sahaja. Namun, berlaku keputusan yang lebih serius pada ujian keempat iaitu memberikan makna perkataan iaitu jadual 8 menunjukkan hampir tiada penguasaan responden dalam aspek ini kecuali pada 1 perkataan sahaja pada kedudukan 500. Pada ujian terakhir iaitu membina ayat, sebahagian besar responden tidak mampu menguasai kemahiran membuat ayat menggunakan kosa kata yang diberikan pada semua kedudukan.

Kajian ini menunjukkan bahawa pelajar pada peringkat universiti hanya mampu menguasai kosa kata sehingga pada kedudukan 2500 perkataan pertama sahaja berdasarkan *Corpus of Contemporary Arabic* (CCA). Namun begitu, penguasaan ini hanya terhad kepada kemampuan membezakan antara kata kerja dan kata nama bagi satu-satu perkataan sahaja. Pada skala tinggi hanya sebahagian kecil responden sahaja iaitu (<50%) mampu menguasainya dan hampir tiada penguasaan pada ujian-ujian lain. Apabila dirujuk kembali pandangan beberapa pakar bahasa seperti yang telah dinyatakan, maksud penguasaan tidak sekadar memahami kategori kosa kata tersebut, tetapi perlu mengetahui jenis polanya, makna dan seterusnya membina ayat yang betul.

Justeru, secara keseluruhannya, masalah kelemahan kosa kata yang telah dibuktikan dalam kajian ini boleh dikaitkan dengan kelemahan penguasaan bahasa Arab secara umum dalam kalangan pelajar universiti yang sering dibangkitkan oleh golongan pendidik dan pensyarah. Masalah ini boleh dikurangkan dengan memperbanyakkan aktiviti pengayaan kosa kata sama ada melalui pembacaan, pendengaran atau pertuturan. Namun, usaha ini tidak akan berjaya tanpa keinginan dan minat dari pelajar itu sendiri.

KESIMPULAN

Kertas kerja ini menunjukkan bahawa perbincangan tentang jumlah kosa kata yang perlu dikuasai pelajar telah dibincang dan dikaji oleh pakar pendidikan bahasa semenjak dahulu. Perbincangan ini masih berlangsung sehingga kini memandangkan masalah penguasaan kosa kata dalam kalangan pelajar di semua peringkat pendidikan masih wujud. Kajian yang dijalankan ini juga membuktikan pelajar bahasa yang mempelajari bahasa Arab sebagai bahasa kedua di Malaysia masih menghadapi masalah yang serius dalam menguasai kosa kata bahasa Arab. Ini menjadi jawapan utama kepada persoalan mengapa pelajar secara umumnya lemah dalam menggunakan bahasa Arab sama ada dalam kemahiran bahasa mahupun pengetahuan dalam ilmu tersebut. Data yang dibentangkan melalui jadual dan perbincangan dalam kertas kerja ini telah mengesahkan kebimbangan yang sering disuarakan para pensyarah dan pendidik bahasa Arab khususnya di Malaysia.

PENGHARGAAN

Kajian ini dibiayai oleh USIM di bawah no. penyelidikan PPPI/PFBU/0217/051000/11418.

REFERENCES

- Abdelali, Ahmed, Cowie, J. & Hamdy. S.S. (2005). *Language Variation as a Context for Information Retrieval*. International Workshop on Context-Based Information Retrieval (CIR-05) CEUR Workshop Proceeding (151) Frances, July 5th 2005 (pp. 93-104).
- Abdul Razif Zaini. (2015). *Penguasaan Kosa kata bahasa Arab dalam kalangan pelajar Melayu di peringkat kolej univeristi*. Tesis PhD. Universiti Malaya.
- Abdul Razif Zaini & Mohd Zaki Abd Rahman. (2017). Saiz Kosa Kata Bahasa Arab dan Hubungannya dengan Kemahiran Bertutur. *Jurnal Sultan Alaudin Sulaiman Shah*, 4(1), 220-228.
- Agnes Huang, Li-Szu. (2012). The effectiveness of Corpus-based Instruction in Deeping EFL Learners' Knowledge of Periphrastic Causatives. *TESOL Journal*, 6, 83-106.
- Asmah Omar. (1984). *Kaedah Pengajaran Bahasa*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Azhar Muhammad, Ahmad Kilani Mohamed & Sulaiman Shakib Mohd Noor. (2003). Masalah Penterjemahan Melayu-Arab di kalangan pelajjr Melayu. *Persidangan Penterjemahan Antarabangsa ke-9* (pp. 344-361). Kuala Lumpur: Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Criado, R. & Sanchez, A. (2009). *Vocabulary in EFL Textbook: A Constructive Analysis against Three Corpus-Based Word Ranges*. Dalam P. Cantos Gomez & A. Sanchez Perez (Ed). *A Survey of Corpus-Based Research*. Murcia: Association Espanola De Linguistica De Corpus.
- Danilovic, J. R. & Gruzic, T. S. (2014). *Vocabulary Growth at Tertiary Level: How Much Progress can Serbian EFL Learners Make in a Year?*. Paper presented at 3rd International Conference Science and Modern University, Faculty of Philosophy, Niš, November 15-16, 2013.
- Eman Ak Sedau. (2004). *Exploring Vocabulary Conundrum*. USA: University of Illinois.
- Gardner, D. & Davies, M. (2013). A new academic vocabulary list. *Applied Linguistics*, 35(3), 305-327.
- Ghazali Yusri, Nik Mohd Rahimi, Parilah M. Shah & Wan Haslina Wah. (2013). Cognitive and Metacognitive Learning Strategies

- among Arabic Language Students. *Interactive Learning Environment*, 21(3), 290-300.
- Haastrup, K. & Henriksen, B. (2000). Vocabulary acquisition: Acquiring depth of knowledge through network building. *International Journal of Linguistics*, 10(2), 221-240.
- Harun Baharudin & Zawawi Ismail. (2014a). *Aspek Saiz dalam Pembelajaran Kosa Kata Bahasa Arab*. Prosiding Wacana Pendidikan Islam Peringkat Kebangsaan ke-10: Transformasi Masyarakat Melalui Pendidikan Islam. UKM, 2014.
- Harun Baharudin dan Zawawi Ismail. (2014b). Vocabulary Learning Strategies and Arabic Vocabulary Size Among Pre-University Students in Malaysia. *International Education Studies*, 7(13), 219-226.
- Harun Baharudin. (2014). *Strategi Pembelajaran Kosa Kata Bahasa Arab Pelajar Sekolah Menengah Agama di Malaysia*. Tesis PhD. Universiti Malaya.
- Ibtisam Abdullah, Zaharani Ahmad, Imran Ho Abdullah, Zamri Ahmad & Ahmad Thalal Hassan. (2011). Perantaraan Bangsa Arab ke Alam Melayu: Kesannya Terhadap Percambahan Kata Pinjaman Arab-Melayu. *Merantau: Imaging Migration in the Malays World*. International Seminar in Honour of Prof. E. U. Kratz. Goethe-University of Frankfurt, 30-31 March 2011.
- Liu Na & Nation, P. (1985). Factors affecting guessing vocabulary in context. *RELC Journal*, 16(1), 33-42.
- Llach, M.P.A. & Gallego, M.T. (2009). Examining the Relationship between Receptive Vocabulary Size and Written Skills of Primary School Learners. *Atlantis*, 31(1), 129-147.
- Llantada, C. P. (2009). Textual, Genre and Social Features of Spoken Grammar. *Language Teaching Techenology*, 13(1), 40-58.
- Mckeown, M. G. & I. B. Beck. (2004). *Direct and Rich Vocabulary Instruction*. In J.F. Baumann & E.J. Kame'enui (Eds). *Vocabulary Instruction*. New York: Guilford Press.
- Mohamad Ziyad Mukhtar & Izuddin Muhammad. (2012). Penguasaan Asas Bahasa Arab dalam Kalangan Pelajar PPISMP GSTT-PAI: Satu Kajian Kes. <https://www.academia.edu/8003852/>.
- Mohd. Alwee Yusoff & Mohamad Azrein Mohamed Adnan. (2008). Bahasa Arab sebagai Bahasa Ilmu dan Peradaban. Satu Kajian dari Sudut Keistimewaannya. *Jurnal Usuluddin*, 27, 157-167.
- Nadwah Daud & Nadhilah Abdul Pisal. (2014). Permasalahan pertuturan dalam Bahasa Arab sebagai Bahasa Kedua. *GEMA Online Journal of Language Studies*, 14(1), 117-133.
- Naginder. K., & Kabilan, M.K. (2007). *Autonomy in ESL: to What Extent?*. Kertas Kerja dibentangkan di Literary Conference (LITCON) 2007, Pulau Pinang.
- Nathesan. S. (2011). Leksikon: Kosa Kata Bahasa. *Dewan Bahasa*, 11(8).
- Nation, P. (2001). *Learning Vocabulary in another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Neuman, S.B. & Dywer, J. (2009). Minssing in action vocabulary instruction in pre-k. *The Reading Teacher*, 62(5), 384-392.
- Nik Mohd. Rahimi, Zahriah Hussin & Wan Normeza. (2014). Pembelajaran Kosa Kata bahasa Arab secara Aturan Kluster Semantik dan Aturan Kluster Bebas. *Jurnal Teknologi*, 67(1), 33-38.
- Pan, X. Q. (2003). To Break to the Barrier of Vocabulary by Skillfully Using Memory Strategies. *Journal of Hangzhou Teachers College*, 2 (3), 100-101.
- Quinn, G. (1968). *The English Vocabulary of some Indonesian University Entrants*. Salatiga, Indonesia: IKIP Kristen Satya Watjana.
- Staeher Lars Stenius. (2009). Vocabulary Knowledge and Advanced Listening Comprehension in English as a Foreign Language. *Studies in Second Language Acquisition*, 31, 577-607.
- Rahim Ramly. (2009). Penguasaan Perbendaharaan Kosa Kata Arab dalam kalangan Murid Sekolah Kebangsaan Menerusi Program J-QAF: Satu Kajian Kes. *Wacana Pendidikan Islam (Peringkat Nusantara) siri ke-7*. (pp. 579-588). Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rosni Samah. (2009). *Pendekatan Pembelajaran Kemahiran Bahasa Arab untuk Pelajar Bukan Penutur Jati*. Bandar Baru Nilai: USIM.
- Sutarsyah, C., Nation, I.S.P. & Kennedy, G. (1994). How useful is EAP Vocabulary for ESP? A Corpus Based Case Study. *RELC Journal*, 25(2), 34-50.
- Tu'aimah, Rushdi Ahmad. (1989). *Ta'lu, al-Arabiyyah li Ghairi al-Natiqenabiha*. Ribath: ISISCO.
- Waring, R. & Nation, I.S.P. (1997). *Vocabulary Size, Text Coverage, and Word Lists*. In *Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy*. N. Schmitt and M. McCarthy (eds.). Cambridge University Press, Cambridge: 6-19.
- Zainur Rijal Abdul Razak & Rosni Samah. (2018). Saiz Kosa Kata Arab di peringkat pengajian tinggi: Permasalahan dan Strategi Pengajaran. *International Journal of Language Education and Applied Linguistics*, 8(2), 61-70.